

SABELFÄKTNING.

— • —

INLEDNING.

Sabeln består af fäste med parerplåt och 1. klinga.

Halfva sabelklingan från spetsen inåt kallas 2. dess anfallsdel, den andra hälften af klingan kallas försvarsdelen (den del, hvarmed man möter en motståndares anfallsrörelse); jemf.

§ 34.

För det här beskrifna sätt för sabelhugg- 3. ning lämpar sig den raka, eller något böjda, spetsiga klingan bäst.

De anfallsrörelser, som med sabel före- 4. komma, äro hugg och stötar.

Huggen äro dels *a)* lodräta, dels *b)* vågräta och dels *c)* sneda.

a. De lodräta hafva blifvit kallade *nedhugg* eller *primhugg* (*inom* och *utom*). Fig. 145.

Bland lodräta hugg förekomma äfven *upphugg* (*inom* och *utom*) (*qvint* och *sekund*).

b. De vågräta huggen kallas *inhugg* och *uthugg* eller *qvart* och *terz*. Fig. 145. Dessa hugg äro *höga* eller *läga*.

c. De sneda huggen benämnas *snedt inom* och *snedt utom*; men dessa hugg användas

först sedan de förutgående blifvit väl inöfvade, så att manskapet sjelft förstår deras användning.

5. Huggen äro i afseende å sitt omfång stora eller små.

De stora huggen inöfvas från första början, och dermed fortsättes till dess tillfredsställande form är vunnen. De mindre huggen inöfvas först sedan huggens rigtiga användning blifvit af manskapet väl insedd; och deras öfvande öfverlemnas mera åt manskapet sjelf.

6. Stötarna ske antingen på ena eller andra sidan af motståndarens vapen samt öfver eller under hans hand.

Stötarna äro:

- a. *Inom högstöt* (qvart).
- b. *Utom högstöt* (terz).
- c. *Inom lågstöt* (låg qvart).
- d. *Utom lågstöt* (sekund eller låg terz).

7. Afböjningarna äro:

- a. *Högt böj-in* (qvart).
- b. *Högt böj-af* (terz).
- c. *Lågt böj-in* (qvint).
- d. *Lågt böj-af* (sekund eller låg terz).

Afböjningarna skilja sig ytterligare något, om de skola afvärja ett vågrätt eller lodrätt hugg, ett högt eller lågt hugg, ett hugg eller en stöt. Jemf. § 33.

8. Inledningen till Reglemente i bajonettfäktning gäller i tillämpliga delar äfven för sabelfäktningen.

Kap. 1.

Förberedande rörelser *utan vapen*.

Färdigställningen, förflyttningar m. m.

(Se Bajonettfäktningsregl. kap. 1, sid. 8.)

Kap. 2.

Handgrepp och förberedande rörelser med vapen.

Färdigställningen och ombyte deraf. Enkla hugg, stötar och afböjningar m. m.

Uppställning till sabelhuggning på ett eller flera led bakom hvarandra, med tillräckligt utrymme (4 steg) mellan hvarje led, verkställs på kom.ord: *Uppställning!* Manskapet uppställs på ett led, i fall det gäller en mindre afdelning, i annat fall sker uppställningen på två eller flera led bakom hvarandra, hvilket för hvarje fall bör af instruktören särskildt tillkännagifvas.

Om sabeln bäres i sin slida vid venstra sidan, drages den derur på kom.ord: *Gevär — ut! Tu! Trel!* (tre tidmätt). På första tidmättet fattar högra handen med fullt tag fästet om kafeeln med tunggrenen ända ned intill parerplåten, och sabeln lossas ur slidan, hvars öfre ända fasthålls af venstra handen.

På *Tu!* drages sabeln med ett raskt tag af högra handen uppåt (något framåt) så högt, att hela klingan till och med spetsen kommer ur slidan, hvarefter högra handen hastigt vänder vapnet så, att spetsen kommer uppåt, eggen vettande åt venster och fästet midt för munnen. Denna rörelse inöfvas i två afdelningar.

På *Tre!* ryckes vapnet af högra handen ned till sin sida och fästes strax ofvan om höftbenet, under det att handen genom en kraftig inböjning af handleden ställer vapnet lodrätt med klingans egg vettande framåt. Härvid iakttages att efter behof öppna handen (fingrarna).

11. Den ställning, som här af uppkommer, kallas på *axel gevär*.

Skall vapnet återföras in i sin slida, sker detta i tre tidmätt och i alldeles omvänd
12. ordning till den i föregående §, på kom.ord: *Gevär — in! Tu! Tre!*

Då sabeln bäres af en vaktpost, ifrågakommer att *skyldra gevär*, hvilket äfven förekommer mellan motståndarna vid fäktning.

Skyldra sker från axel gevär i 2 tidmätt på kom.ord: *Skyldra — gevär! Tu!*

I första tidmättet uppföres högra handen, under det den förer vapnet lodrätt, midt för munnen, då handen hastigt vrides så, att vapnets egg vetter åt venster, högra armbågen nedåt framför och intill lifvet.

På *Tu!* sänkes högra handen och föres framåt så, att det blir rät vinkel i armbågsleden, som tryckes till sidan; sabeln, som dervid hålles lodrätt, vrides åter så, att eggen vetter framåt. Härunder föres handen så mycket åt högra sidan, att ansigtet blir fritt för klingan.

Från skyldra återtages den förra ställningen på kom.ord:

På *axel — gevär! Tu!* (2 tidmätt).

1:a tidmättet: Intages samma ställning som vid första tidmättet af näst föregående §.

2:a tidmättet: Lika med tredje tidmättet af *gevär ut* (§ 10).

Uppställningens vidare ordnande för fäktning sker på kom.ord:

Till huggning rättning — höger!

Hvarvid manskapet intager rättning från höger på vanligt sätt, men på så stort afstånd, att den utåt sträckta högra armens jemte den i samma hand hållna sabelns sammanlagda längd bestämmer afståndet. Sabeln sålunda hållen bör vidröra till höger närliggande kamrats venstra axel.

På kom.ord: *Midt — åt!* återtages med 15. en hastig böjning af höger arm och handled ställningen på *axel gevär*, och hufvudet vrides rätt fram.

Färdigställning från ställningen på *axel* 16. *gevär* (sedan samma ställning blifvit tillräckligt öfvad utan vapen enligt § 30 Baj.-regl.)

intages på kom.ord: *I — gard!* (ett tidmått). Högra foten flyttas framåt två fötters längd i vinkelrät rigtning mot uppställningslinien, under det den venstra foten vrides på sin häl utåt sin sida, så att den kommer att stå i sjelfva uppställningslinien; bakre benet böjes så, att knät kommer lodrätt öfver tåspetsen och öfvertager hela kroppstyngden; främre knät böjes så mycket som båda höfternas lika höjd under det ofvan angifna afstånd mellan fötterna (två fotlängder) fordrar. Bålen vrides åt venster så, att axelplanet så mycket möjligt är infaller med fäktplanet, som är vinkelrätt mot uppställningslinien; hufvudet bibehåller samma rigtning som vid uppställningen; venstra handen gör höftfäste, och den högra föres framåt i höjd med bröstvärtan (midten af anfallstaffan) i fäktplanet med armen så rak, som då den är fritt hängande vid sin sida; handleden skall vara något böjd; fattningen af fästet med fullt tag (tummen på ena sidan och de öfriga fingrarna på andra sidan af käfveln) så nära intill parerplåten som möjligt; fig. 145 b; knogarna vettande uppåt och naglarna nedåt, vapnets spets så hög, att den kan riktas mot en motståndares öga; fig. 145.

Ann. 1. I färdigställningen verkställles ofta fotflyttning tillbaka för att iakttaga, om kroppstyngden hvilat på bakre benet, jemf. § 30: 6 Bajonettfäkt.-reglementet. Senare verkställles en s. k. apell med främre foten för samma ändamål.

Ann. 2. Denna färdigställning är den med sabel företrädesvis begagnade och benämnes *Ullertz-gard*.

Motståndarne hafva i denna färdigställning hvarandras vapen till höger (venster) om eget i höger (venster) färdigställning. Om handen omvändes så, att knogarna komma nedåt och naglarna uppåt, men med i öfrigt noga bibehållen ställning, benämnes färdigställningen *In- (quart-) gard*. I denna senare ställning skola motståndarnas klingor ligga på motsatt sida af hvarandra mot i utgard.

Återtagande af grundställningen sker i 17. ett tidmått på kom.ord: *På axel — gevär!* I öfverensstämmelse med färdigställningens intagande, men i omvänd ordning. Samma ställning återtages ock från venster färdigställning på samma kom.ord.

Ombyte af färdigställning sker under öf- 18. ningarna

a) *framåt* eller b) *bakåt* eller c) *på stället från halfmarschställning*. Under fri fäktning göras ombytena alltid bakåt.

a) Ombyte framåt sker på kom.ord:

Framåt byt om — gard! (1 tidmått). Under inöfningen delas rörelsen i två tidmått.

1:a tidmättet lyftes främre fotbladet från marken, och främre handen vrides med flatan nedåt;

2:a tidmättet flyttas bakre foten rätt fram i gardlinien nära förbi och två fötters längd framför den främre, hvilken derunder vrides på sin häl $\frac{1}{4}$:dels omkrets åt sin sida; detta ben blir nu det bakre och mottager kroppss-

tyngden med den förut angifna böjningen. Bålen vrides lika mycket åt motsatt håll till det, hvaråt den före ombytet var vriden; bakre handen framföres *under* den främre, som då öppnar sig så, att sabeln faller derur i den andra handen, som dervid fattar fästet på angifvet sätt och omvrides så, att knogarna komma uppåt och naglarna nedåt; den förut beskrifna färdigställningen intages till alla delar.

b) Ombytet bakåt sker på kom.ord:

Tillbaka byt om — gard! Tu!

Hvilket sker bakåt på bakre fotens häl, främre foten flyttas två fotlängder bakom den bakre; i öfrigt göres detta ombyte i fullaste öfverensstämmelse med ombytet framåt.

c) Ombyte i halfmarschställning sker enligt samma grunder och med tillämpning af hvad som i Bajonettfäktnings-reglementet § 45 är föreskrifvet.

Anm. Vid ombytena iakttages att icke draga tillbaka eller böja den arm, som öfverlemnar vapnet, innan vapnet är öfvertaget af den andra sidans hand.

Rumförändringar.

19. Fäktmarschern för sabelhuggning äro desamma, som äro beskrifna vid bajonettfäktningen, och de skola, sedan de blifvit inövade utan vapen, äfven öfvas med vapen, men

utan någon vapenrörelse. (Bajonettfäktnings-reglementet §§ 34—43, 51.) I och försabelhuggning med större färdighet tillkommer utfall i och ur fäktlinien, samt tillbaka och framåt marsch derifrån. Dessa rörelser beskrifvas längre fram.

Förberedande öfningar med vapnet.

För att vänja manskapet att så mycket 20. möjligt är föra vapnet genom handledsrörelser äfvensom för att stärka handlederna öfvas *handledsböjningar och handledsvridningar*.

På kom.ord: *Handledsböjning — Ett!* ned- 21. fälles sabeln med spetsen mot marken genom handledens böjning, utan att armen sänkes eller höjes. På kom.ord: *Tu!* böjes handleden motsatta vägen under handens bibehållna fattning af vapnet, så att klingan om möjligt blifver lodrät med spetsen uppåt. När denna öfning skall upphöra kommenderas: *Gard — gevär!*

Den i näst föregående § beskrifna öfningen verkställs såväl i *ingard* som *utgard* på samma kom.ord.

Handledsvridning verkställs på kom.ord: 23. *Handledsvridning — Ett!* hvarvid handleden vrides med handens bibehållna fattning af vapnet så, att naglarna komma uppåt och knogarna nedåt; på *Tu!* vrides hand-

handleden motsatta vägen, så att knogarna komma uppåt och naglarna nedåt; allt under armens oförändrade läge i öfrigt.

Enkla hugg.

21. Uppställning på ett led eller flera bakom hvarandra. De lodräta huggen verkställas
a) på kom.ord: *Ned inom — hugg!* (*Prim inom — hugg!*) *Tu!* (2 afdelningar).

På första verkställighetsordet vrides främre handleden med nästan rak arm så, att tumgrenen vetter nedåt; härigenom kommer klingans egg att visa uppåt, samtidigt härmed iaktages att föra handen något *utåt* (egen rygg-sida). Fattningen mycket nära plåten.

På verkställighetsordet *Tu!* föres handen i en båge omkring handleden *inåt* nedåt, uppåt framåt, så att klingan med eggen före kommer åt bröstsidan bakåt uppåt, framåt nedåt. Fig. 146. Hand och fingrarskola öppnas något för att medgifva rörelsens rätta form; tummen och pekfingeret bibehålla sin fattning. I sista delen af rörelsen tillslutes handen kraftigt för att gifva stor fart åt klingans anfallsdel. Under tiden införes handen åter i fäktplanet och får icke komma högre än samma sidas axel; armen sträcket framåt så mycket möjligt är i samma ögonblick som rörelsen afslutas; och handen får icke släppa af sitt tag, utan skall den fortfarande behålla detta tag så nära intill plåten som möjligt.

Ann. Genom härvid verkande musklers och leders spänstighet går sabelspetsen något uppåt efter fullbordadt hugg; denna omständighet verkar till fördel för ett förnyadt hugg, men hindrar arm och vapen att efter fullbordadt hugg bilda en rät linea.

b) Ned utom verkställs på kom.ord: *Ned utom* (*Prim utom*) — *hugg!* *Tu!* (2 afdeln:r.)

I 1:a afdelningen vrides främre handleden med nästan rak arm så, att handöppningen och naglarna komma uppåt; handen föres något *inåt*.

I 2:a afdelningen föres handen kring handleden i en båge *utåt*, *nedåt*, *uppåt*, *framåt*, hvar under handens fattning, öppnande och tillslutande samt sabelklingans förande åtryggsidan förhålla sig i öfverensstämmelse med hvad som blifvit föreskrifvet i näst föregående §.

De vågräta huggen verkställas

a) Inhugg på kom.ord: *In — hugg!* (*quart- 25. hugg!*) *Tu!* (2 afdelningar).

1:a afdelningen är lika med första afdelningen af *ned inom*; men handen skall icke föras åt sidan.

I 2:a afdelningen böjes handleden så, att handen kommer rätt uppåt, hvar under fingrarna — med undantag af tummen och pekfingeret — öppna sig så, att sabelspetsen kan föras åt samma sidas axel på dess *bakre* sida med klingans rygg vettande deråt, hvarifrån klingan framföres i ett vågrätt hugg genom handens kraftiga tillslutande. Under

tiden återgår främre handen till fäktplanet, och hela armen sträcker skarpt framåt från axelleden, under det att främre handen noga bibehåller sitt fasta tag tätt intill parerplåten. Fig. 147.

b. *Uthugg* (terz) verkställes på kom.ord: *Ut — hugg!* (Terz — *hugg!*) *Tu!* (2 afdeln.r.)

1:a afdelningen är lika med första afdelnin-
gen af *ned utom hugg*; men handen skall icke föras åt sidan.

I 2:a afdelningen böjes handleden så, att handen kommer rätt uppåt, hvarunder fingrarna öppnas — med undantag af tummen och pekfingeret — så, att sabelspetsen föres uppåt bakåt åt samma sidas axel på dess *främre* sida med klingans rygg vettande deråt. Härifrån framföres klingan i ett vågrätt hugg genom handens kraftiga tillslutande. Under tiden bibehålles främre handen i fäktplanet, och hela armen sträcker skarpt framåt från axelleden, under det att främre handen noga bibehåller sitt fasta tag tätt intill parerplåten. Fig. 148.

Anm. 1. Såväl *uthugg* som *inhugg* öfvas upprepade gånger efter hvarandra, äfvensom omvexlande med hvarandra, på det att färdigheten och själva formen för hvarje hugg måtte med noggrannhet inöfvas. För dessa hugg gäller såsom regel, att handen icke under hugget får komma högre än samma sidas axel, men bör i allmänhet hafva samma höjd som i färdigställningen; handleden skall vara sträckt i huggets sista ögonblick. — Skall ett *in-* eller *uthugg* göras lågt, kommenderas *Lågt*

in — hugg! lågt ut — hugg! Dessa hugg skola riktas åt motståndarens främre hand eller underarm. Då motståndarna äro hvarandra närmare än på gevärsafstånd kunna dessa hugg t. o. m. riktas mot höften.

Anm. 2. Det är ett fel att, såsom det stundom heter särskildt, *höja handleden* eller *släppa af sabeln* för att *»få in spetsen»* i sista ögonblicket af hugget. Genom handens stadiga läge och fasta tag göres sjelfva hugget icke allenast skarpare och hastigare, hvilket är ett hufvudvilkor för ett lyckadt anfall, utan deri ligger ett godt medel mot förhuggning (förloppning) och dessutom en underlättad för ett efterföljande hugg.

Vid de enkla huggens inöfning bortlägges 20. afdelningsräkning så fort möjligt är, men bör allt som oftast *tillfälligtvis* återtagas.

Stötär.

Inomstötarna ske med handflatan uppåt 27. vänd.

Utomstötarna ske med handflatan nedåt vänd.

Högstötarna ske ofvanom och

Lågstötarna nedom motståndarens svärdsfäste. Läget af motståndarens hand och vapen är bestämmande för valet af hög eller låg stöt.

Vid armens uppvinkling för stötarnas verk- 28. ställande får handen under vanliga förhållanden icke dragas längre tillbaka än att armbågsleden bildar rät vinkel; men då stöt göres under förflyttning framåt, kan den göras med mindre uppvinkling, stundom t. o. m. utan sådan, hvilket beror på af-

ståndet till motståndaren. Alla stötar skola verkställas med rak handled och skola riktas så nära anfallspunkten som möjligt.

I stötens slutögonblick böra arm och vapen, så nära som möjligt, bilda en rät linie från axeln till vapenspetsen.

29. Stötarna likasom huggen delas vid inöfningen i två afdelningar. Första afdelningen består i armens uppvinkling, andra afdelningen i armens sträckning och stötens fullbordande.

30. Vid inomstötarna uppvinklas armen med armbågen nedåt i högst rät vinkel, och spetsen riktas mot anfallspunkten med uppåt böjd handled. Inomstöt sker på kom.ord: *Inom hög (låg) — stöt! (kvartstöt) Tu!*

31. Vid utomstötarna uppvinklas armen med armbågen i högst rät vinkel, vettande utåt ryggsidan, handleden rak, handflatan nedåt vänd och knogarna således uppåt, spetsen riktad mot anfallspunkten.

Då stöt verkställas under marsch eller utfall framåt, bör uppvinklingen vara den minsta möjliga eller med samma böjning som i färdigställningen. Utomstöt sker på kom.ord: *Utom (hög) låg — stöt! Tu!*

Anm. Det iakttages noga att icke undandraga den främre axeln vid armens uppvinkling, hvilket är ett ofta förekommande fel, i synnerhet vid utomstötarna.

Afböjningar.

Afböjningarna inöfvas först mot anfalls- 32. rörelse med vapnet utan förflyttning.

De höga afböjningarna användas mot de våg- och lodräta huggen samt mot stötarna öfver fästet och äro vanligast mötande.

De låga afböjningarna användas mot stötarna under fästet och äro såväl mötande som medgående; dessutom användas de mot upphugg och äro då mötande.

Vid öfningarna efter kommando gäller såsom regel, om det icke annorlunda anbefalles, att medgående afböjning skall användas vid låga stötar.

Kom.orden för afböjningarna äro lika med 33. deras namn.

Högt böj in sker med klingans egg vettande inåt; således skall handflatan vara uppåt och knogarna nedåt. I denna ställning föres handen så mycket inåt, att en motståndares klinga, som på inre sidan anligger ens egen, föres utom anfallstaflan; armen och handen skola derunder bibehålla samma böjning och höjd som i färdigställningen och spetsen förblifva i fäktplanet riktad åt motståndarens öga; mot lägre riktade hugg sänkes handen ytterligare ända till höfthöjd.

Kroppsställningen i öfrigt bör vara densamma som i färdigställningen.

34. *Högt böj af.*

Kroppens ställning, främre armens böjning, handens höjd och spetsens riktning skola i denna afböjning vara såsom i nästföregående, och främre handen på motsvarande sätt förd ur fäktplanet; men handen skall vara vänd så, att knogarna komma uppåt, handflatan nedåt och således klingans egg vettande utåt.

Anm. De höga eller i allmänhet de mötande afböjningarna skola verkställas genom en hastig och kraftig omvridning af handen från motsatt sida till den, hvaråt afböjningen skall ske; de lodräta huggen skola mötas med klingans anfallsdel, de vågräta skola mötas af dess försvarsdel.

35. *Lågt böj in* sker med samma handvridning som i högt böj in, men med handleden uppböjd och klingans spets i fäktplanet riktad mot motståndarens höft, under det att främre handen föres ur detta plan tillräckligt mycket för att göra afböjningen verksam.36. *Lågt böj af* skiljer sig från *högt böj af* på motsvarande sätt, som *lågt böj in* skiljer sig från *högt böj in*.

37. 37. Då en rörelse med vapnet skall ske under en förflyttning, böra dessa båda rörelser vara så samtidiga som möjligt. Skall åter olika antal vapnrörelser mot marscher förekomma samtidigt, bör den sista vapnrörelsen infalla med den sista förflyttningens slut. Så länge afdelningsräk-

ning bibehålles vid öfning af sjelfva vapnrörelserna, skall förflyttningen infalla med huggets eller stötens sista afdelning.

38. Då färdigheten i sabelhuggning är 38. mycket beroende af förmågan att hastigt och formrigtigt röra vapnet såväl till anfall som försvar, böra en del sammansatta vapnrörelser särskildt öfvas först på stället, senare under förflyttning. Dessa öfningar skola företagas såväl på ett led som på två mot hvarandra. I senare fallet verkställas motsvarande afböjningar med eller utan förflyttningar utan särskilda kom.ord. Vid inöfning af sammansättningar är det fördelaktigt att börja räkningen ånyo vid hvarje förnyadt anfall.

För ytterligare uppdrifvande af färdig- 39. heten öfvas hugg af samma slag, utförda upprepade gånger omedelbart efter hvarandra. Denna öfning företages vanligen på ett led, men hvad nedhuggen angår äfven på två. I detta senare fall skall det ledet, som för tillfället icke verkställer huggen, göra mot dem svarande afböjningsrörelse, likväl endast genom att vända vapnet i rätta riktningen, icke genom att möta motståndarens. Dessa rörelser utföras på kom.ord: *Upprepade nedhugg (inhugg) (uthugg) — Tu!* Huggen upphöra på kom.ord: *I — gard!*

När tillbörlig färdighet i verkställande af 40. sammansatta hugg är vunnen, öfvas blinda

hugg, d. v. s. ett låtsadt eller icke fullt utfördt hugg, som sammanlås på ett och samma tidmått med ett annat hugg eller stöt.

De äro afsedda att vilseleda motståndaren till att afböja ett hugg, i hvars ställe en annan anfallsrörelse utföres.

41. De blinda huggen hafva samma form som andra hugg, men göras mindre, och de fullbordas icke, utan hejdas för att omedelbart följas af ett annat hugg eller en stöt, eller ock får det likasom halka undan, i stället för att uppfångas af den för detsamma afsedda afböjningen (ex. första hugget af dubbla nedhugg).

42. Till afböjningarna räknas äfven blind afböjning. Dermed förstås, att vapnet vid en hög afböjning drages så långt tillbaka, att motståndarens vapen, som i annat fall skulle mötas af klingan, går förbi densamma.

Detta slags afböjning är i allmänhet användbar mot sådana fäktare, som nedlägga mera kraft i hugget, än att de förmå hejda detsamma i rätta ögonblicket, samt då man af denna eller annan orsak vill undvika klingornas sammanträffande.

Kap. 3.

Angrepp på motståndarens vapen.

43. Blind afböjning gifver stundom tillfälle för angrepp på motståndarens vapen.

Detta sker genom beläggning och verkställas med ett kraftigt slag eller strykning med klingans egg utefter ryggsidan på motståndarens klinga i samma ögonblick vapnen gått förbi hvarandra. Afsigten härmed är att föra motståndarens vapen och arm så långt möjligt är ur fäktplanet och derigenom bereda tillfälle för ett anfall.

Beläggningarna hafva samma riktningar 44. som de fyra afböjningarna, men äro endast nedgående och verkställas på kom.ord:

Högt inbelägg (kvart).

Högt utbelägg (terz).

Lågt inbelägg (qvint).

Lågt utbelägg (sekund).

Anm. De låga afböjningarna användas stundom i förening med beläggning.

De starka angreppen ske genom belägg- 45. ning och en anfallsrörelse. De svaga ske medelst vanlig afböjning och en anfallsrörelse. Afböjningen göres för att föra motståndarens vapen ur fäktplanet eller för att framkalla en afböjning, som möjligtvis kan gifva tillfälle för ett annat anfall. De svaga anfallen skola verkställas så oförmärkt som möjligt; under öfning göras de efter kom.ord:

Högt (lågt) böj af (in) stöt! (. . . . hugg!)

Rumförändring i och ur fäktlinien.

De äro förutom bågsteg (volt) och 46. vändningar och andra rörelser, som ske en-

ligt hvad som derom blifvit sagdt i Bajonett-fäktn.regel., *utfall i* och *ur* fäktlinien.

47. Utfall i fäktlinien ske från färdigställningen antingen framåt eller bakåt. Utfall framåt verkställas på kom.ord:

Framåt — fall ut! (ett tidmått).

Bakre foten står dervid orubblig stilla och fast. Främre foten framflyttas en fotlängd och öfvertager kroppstyngden, under det att det bakre benet sträcket och främre knät böjes så, att lodlinien genom dess knäskål går genom främre fotens täspets. Samtidigt med denna rörelse öfverlutas hela kroppen framåt så, att bakre benets kärnlinie utdragen träffar främre axelleden. Bakre axeln skall alltjemt vara väl undandragen och den andra framförd så mycket möjligt är; främre armen sträcket mot anfallspunkten eller föres, såsom vapenrörelsen ger anledning till. Hufvudet skall vara väl upp- buret med indragen haka.

48. Färdigställning återtages på kom.ord:

I — gard! (ett tidmått).

Bakre hälen står stadigt fast i marken, under det att samma sidas ben hastigt drager sig samman till den ställning, som för färdigställning är bestämd; samtidigt härmed skjutas höfterna bakåt, under det att främre foten spjärnar mot marken och hastigt flyttas en fotlängd rätt tillbaka och hela benet intager den ställning, som för färdigställning

är bestämd; öfverlifvet upprätas från lutande till lodrät ställning, kroppstyngden öfverföres på bakre benet, och en till alla delar noggrann färdigställning intages.

Utfall bakåt verkställas på kom.ord:

49.

Bakåt — fall ut! (ett tidmått).

Främre foten skall dervid stå stilla och bakre foten flyttas en fotlängd rätt tillbaka i fäktlinien, fortfarande vinkelrätt deremot och med hälen på densamma; under denna fotflyttning sträcket bakre benet och det främre böjes samt kroppen öfverlutas framåt och fullständig utfallsställning enl. § 47 intages. Återgåendet till färdigställning verkställas enligt § 48.

Med utfallen framåt och bakåt kunna olika 50. marscher förenas, och verkställas dessa förflyttningar med iakttagande af den ena och andra rörelsens föreskrifter på kom.ord:

Framåt, framåt — fall ut! (två tidmått).

Tillbaka, bakåt — » » »

Halft framåt — » » »

» tillbaka bakåt — » » »

Utfall ur fäktlinien ske såväl inåt som 51. utåt och användas till anfallerörelser mot de fäktare, som man icke lyckas träffa genom anfall i fäktlinien. Dessutom användas de likasom bågsteg mot mindre vårdade fäktare till tempoanfall, men man måste alltid vara beredd att derefter hastigt draga sig tillbaka under skydd af eget vapen, för att

icke blottställa sig för motanfall. Med tanke härpå böra de öfvas, hvarföre ock utfallen ur fäktlinien, i synnerhet innan manskapet fått någon större färdighet, alltid böra åtföljas af förflyttning bakåt. — Utfall ur fäktlinien måste, för att lyckas, verkställas med mycken kraft och bestämdhet, formrigtigt och med stor hastighet. De äro endast att betrakta som öfvergångsställningar, hvari man aldrig får stanna. Senare öfvas äfven förflyttning framåt från dessa utfall, hvilken rörelse likväl icke bör användas annat än mot ganska underlägsna fäktare.

Anm. Utfallet inåt lämpar sig mera än utåt utfall till ett fortsatt anfall.

52. Utfall inåt verkställs på kom.ord:

Inåt—fall ut! (ett tidmätt, deladt i två afd.).

I 1:a afdeln. vändes bakre foten på hällen en åttendedels omkrets inåt fäktlinien.

I 2:a afdeln. verkställs ett utfall med bakre fotens nya ställning såsom utgångspunkt. Härvid skall främre handen föras genast vägen så nära motståndaren, som genom sidovridning åt venster (höger) i höger (venster) färdigställning ske kan. Hufvudet hålles bakom, men högre än främre handen, ansigtet hela tiden vändt åt motståndaren. Fig. 149.

53. Från utfall inåt intages färdigställning på kom.ord: *I — gard!* (ett tidmätt).

Dervid vändes på främre hällen, så att samma sidas hela fot blir stående på den linie, som går genom båda motståndarnas främre hälar; den bakre flyttas i färdigställning på samma linie och hela ställningen intages med tillbörlig noggrannhet. Från denna ställning verkställas de i § 51 bestämda förflyttningarna bakåt eller framåt.

Såsom försvarsrörelse mot inåt utfall an- 54.
vändes vändning utåt, d. v. s. venster (höger) om, en åttendedels omkrets i höger (venster) färdigställning.

Utfall utåt verkställs på kom.ord: *Utåt—* 55.
fall ut! (ett tidmätt i två afdelningar).

I 1:a afdeln. vändes främre foten på sin hällen åttendedels omkrets utåt från fäktlinien.

I 2:a afdeln. flyttas bakre foten förbi den främre, som då blir den bakre, och nedsättes på tre fotlängders afstånd derifrån på den linie, som går genom bakre fotens häl vinkelrätt mot denna fots nya riktning. Det framflyttade benet böjes såsom främre benet vid utfall; det bakre sträcket och kroppen öfverlutas med sänkta höfter på främre benet så, att hela kroppen får samma lutning från bakre hällen intill halsen. Hufvudet hålles väl upprätt med ansigtet rigtadt åt motståndaren; genom en fullständig sidovridning föres bakre axeln från och främre axeln åt motståndaren, främre handen med sträckt arm föres under rörelsen så nära motståndaren som möjligt. Fig. 150.

56. Från denna ställning verkställas i § 51 bestämda förflyttningar bakåt med half, hel eller enkel marsch på derför bestämda kom.-ord på den linie, som går genom motståndarnas båda främre hälar.

Anm. Det bör noga iakttagas att icke göra dessa förflyttningar med längre steg än behöfligt är.

57. Såsom försvarsrörelse mot utfall utåt användes halfmarsch tillbaka med vändning inåt, en åttendedels omkrets, d. v. s. höger (venster) om i höger (venster) färdigställning. Från denna ställning verkställs sedermera förflyttning framåt eller bakåt på den nya fäktlinien, som uppkommit genom vändningen och anfällsrörelsen ur linien.

58. Bågsteg och utfall ur fäktlinien äro användbara för tempoanfall, i synnerhet mot tunga fäktare, som röra sig med mindre bestämdhet. De böra brukas med försigtighet och verkställas med mycken bestämdhet.

59. Hugg öfver motståndarens klinga kan förekomma, om fäktarna kommit närmare in till hvarandra än på gevärsafstånd. Hugg öfver klingan äro till formen lika vanliga in- och uthugg, men skilja sig derifrån, att de icke gå förbi motståndarens vapenspets, utan verkställas ofvan om klingan på den sida föregående afböjning blifvit gjord. De förut-sätta dessutom, att denna afböjning är låg, och att den blifvit gjord nära sin lägsta gräns (höfthöjd). Dessa hugg kunna förenas med

ett bågsteg åt ena eller andra sidan, eller en kort rättningmarsch framåt, stundom bakåt. Läget bestämmer, om in- eller uthugg skola användas; i inläge användes uthugg, och vid utläge inhugg. Hugget verkställles på kom.ord: *Öfver klingan in (ut) — hugg!*

60. Såsom försvarsrörelse mot dessa hugg användes marsch tillbaka med mötande afböjning.

Kap. 4.

Om öfningarnas ledning.

Ehuru olika vapen hafva mycket gemen- 61. samt i afseende å stridssättet, i synnerhet i hvad som angår tidmättet, behöfver dock hvarje vapen några särskilda föreskrifter för sitt bruk. Det, som blifvit sagdt om öfningarnas ledning vid bajonettfäktning, kan och bör i flera fall tillämpas på sabelfäktningen. Men i åtskilligt förhålla sig de båda vapnen olika; derföre skall afven följande vara gällande för öfningarna i sabelfäktning.

Hvarje hugg bör verkställas så, att det i 62. hvilket ögonblick som helst kan hejdas. Den anfallande skall ock vara uppmärksam på att, ehuru han skall göra anfällsrörelsen hastig och kraftig, i tid hejda hugget, i fall han skulle finna, att motståndaren icke är färdig att möta detsamma, eller om han i fri fäktning skulle finna fördelaktigt att göra ett annat än det först ämnade hugget.

63. Alla hugg och stötar, som göras för att träffa, skola *genast* afböjas af motståndaren, så vida det icke på förhand blifvit tillsagdt att hugget skall hejdas, äfven vid de tillfällena, då olika slags skydd användas, emedan dessa icke alltid äro fullständigt skyddande. Omedelbart efter hvarje lyckad afböjning bör en stöt eller ett hugg (ripost) följa. För att noga inskräpa denna vana inöfvas denna rörelse så, att den verkställes utan tidsutdrägt och utan räkning så fort föregående afböjning är gjord. För denna öfning iakttages hvad som i § 107 Bajonettfaktn.reg. blifvit sagdt.
64. Efter hvarje anfall skall man vara beredd att hastigt draga sig tillbaka med afböjning eller hugg eller båda delarna; derföre böra sammansättningar särskildt uppgöras och öfvas med fästadt afseende på detta behof.
65. För att uppöfva förmågan att fort använda en afböjning till hastigt svar med ett hugg, låter man det ena ledet af en afdelning vaxelvis göra ett anfall med en af instruktören på förhand bestämd enkel rörelse, hvilken skall med motsvarande rörelse afböjas af det andra ledet, som strax derpå utan särskildt kom.ord verkställer ett visst förut bestämdt hugg eller stöt med eller utan förflyttning. Dessa öfningar verkställas utan kom.ord på tillsägelse: *Första!* eller (*Andra!*) Jfr § 110 Bajonettfaktn.reg.

När manskapet väl uppfattat och nöjaktigt kan verkställa anfall och försvar enligt §§ 62—65, kan sabelfäktningen ske mera fritt, d. v. s. anfallsrörelsen såväl som afböjning och efterhugg göras efter eget val. Den ledande bestämmer endast rörelsernas antal och ögonblicket, då början får ske. Den som blir träffad skall sänka vapnet med spetsen mot marken. Innan ett anfall ånyo får ifrågakomma, kommenderas *I—gard!*

Vid dessa öfningar skall manskapet vara iklädt stoppade fäkthandskar och kask, senare i fullständig rustning. Denna § skall först tillämpas för enkla hugg, när dessa enligt förut gifna bestämmelser blifvit genomgångna, och för sammansatta hugg i och ur gardlinien, sedan dessa blifvit tillräckligt öfvade efter kom.ord.

Denna §:s föreskrift bör allt som oftast tillämpas efter sextonde dagöfningen.

När öfningar efter föreg. § blifvit genomgångna må fri fäktning öfvas först med bruk af enkla hugg och senare, när derpå kommande dagöfningar blifvit nog öfvade, med bruk af sammansatta anfall.

För att gifva hvar och en tillfälle till enskild öfning användas huggstolpar, mot och på hvilka manskapet må öfva sig i huggning. Detta kan äfven ske med fäktkäppar för att spara sabelklin-

gorna; stolparna böra vara klädda, helst med platting.

Fri fäktning (kontrafäktning).

68. Den fria fäktningen är tillämpning efter eget val af hvad som i de föregående öfningarna är genomgånet, med noggrant iakttagande af gifna föreskrifter för de olika rörelserna. Man må akta sig för att göra något utan en bestämd och klart fattad afsigt.
69. Det första anfalllet bör i allmänhet gälla främre handen eller armen, och endast med största försigtighet må anfall riktas mot motståndarens kropp eller hufvud, äfven om han redan har tillbakadragit främre handen.
70. Ett anfall kan ske med en eller flera rörelser med vapnet; i senare fallet bör, sedan motståndarens främre hand eller arm blifvit träffad, den egentliga anfallstaflan angripas. Vid flera anfallsrörelsers användande måste man mycket noga iakttaga att icke öfveraskas af tempoanfall.
71. Då ett anfall verkställes så hastigt och kraftigt, att man icke hinner uppfatta huru detsamma bör afböjas, gör man klokt i att lugnt, men hastigt draga sig tillbaka, hållande vapnet strängt i fäktplanet framsträckt åt, motståndaren. Så fort tillfälle yppas verkställas hugg och stötar, under fortsatt till-

bakagående om så behöfves. Hvarje tillfälle att angripa främre handen och armen bör härvid noga begagnas.

Vid de vanliga fäktöfningarna iakttages, 72. att icke verkställa något anfall förr än klingorna hafva korsat och vidrört hvarandra; samma iakttages, sedan ett anfall lyckats och vapnen blifvit sänkta, då motståndarna ånyo intaga färdigställning. Ledaren bör stundom öfva såväl anfall som försvar, utan föregående intagande af färdigställning.

Vid fri fäktning med sabel skyldra mot- 73. ståndarna för hvarandra såväl vid fäktnings början som vid dess afslutande. För öfrigt iakttages, att vid fäktning man och man emellan, hellre intaga färdigställningen för långt ifrån än för nära inpå motståndaren.

Helt annorlunda förhåller det sig vid en inrusning i samlad trupp; der blir det bestämmade befälets kom.ord afgörande i detta afseende.

Vid olika vapens bruk mot hvarandra 74. iakttages, att bäraren af det kortare skall hålla detta väl framme åt motståndaren till, under försök att fånga (binda) det längre vapnet, och derefter genom en ytterlig hastighet framåt försöka att nå motståndaren, hvarvid den fria handen helst bör gripa tag i det längre vapnet. Fig. 152. Härvid är

dock att undvika all brottning, ty den bäste fäktaren skulle dervid möjligen icke kunna bestå.

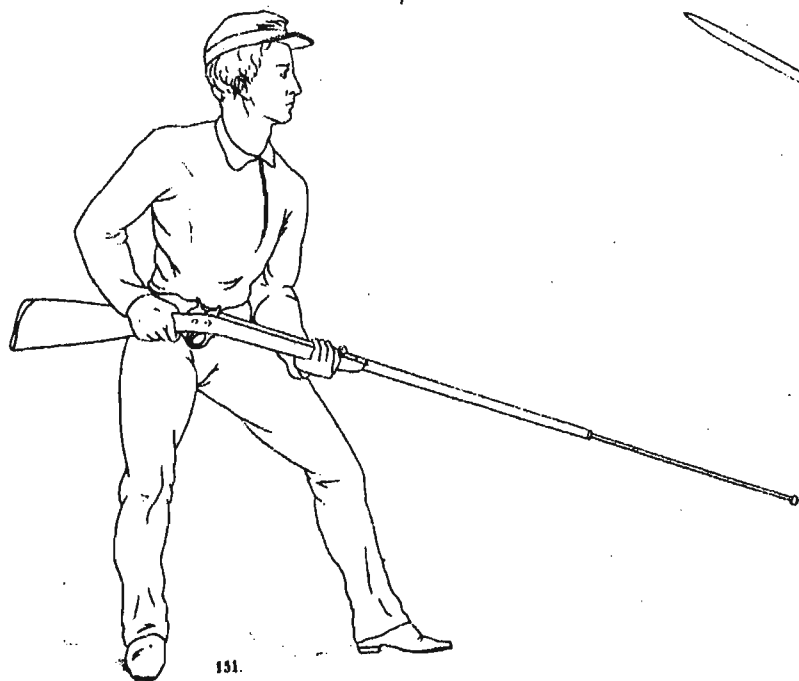
Bäraren af det långa vapnet skall åter söka att undvika beröring med det kortare vapnet genom att hålla spetsen väl sänkt i »låg gard» (fig. 151), genom att med vapnet t. o. m. stundom göra stora men hastiga rörelser, genom att med starka, upprepade stötar under bakåt marsch eller till sidorna bibehålla ett för sig lämpligt afstånd till motståndaren.

75. Den med sabel beväpnade skall alltid mot bajonettfäktaren söka att träffa dennes främre hand och arm. Derföre bör bajonettfäktaren hufvudsakligen angripa sabelfäktaren med kaststötar, omedelbart åtföljda af tillbaka marsch.
76. Ett tyngre vapen kan med fördel göra angrepp på ett lättare för att derigenom förbereda det hufvudsakliga angreppet på motståndaren.
77. Sabelfäktaren bör äfven göra skarpa hugg på motståndarens gevärspipa för att göra geväret odugligt som skjutvapen.
78. Bajonettfäktaren bör derföre bemöda sig att mot sabel göra afböjningarna med *bajonetten* och icke med själfva skjutvapnet.
79. Afböjningarna mot olika vapen ske i öfrigt ungefär på sätt som mot lika.
80. När fäktare till fots uppträda mot ryttare, skola de — utom hvad som derom redan blifvit sagdt — genom åtbörder, rop eller de van-

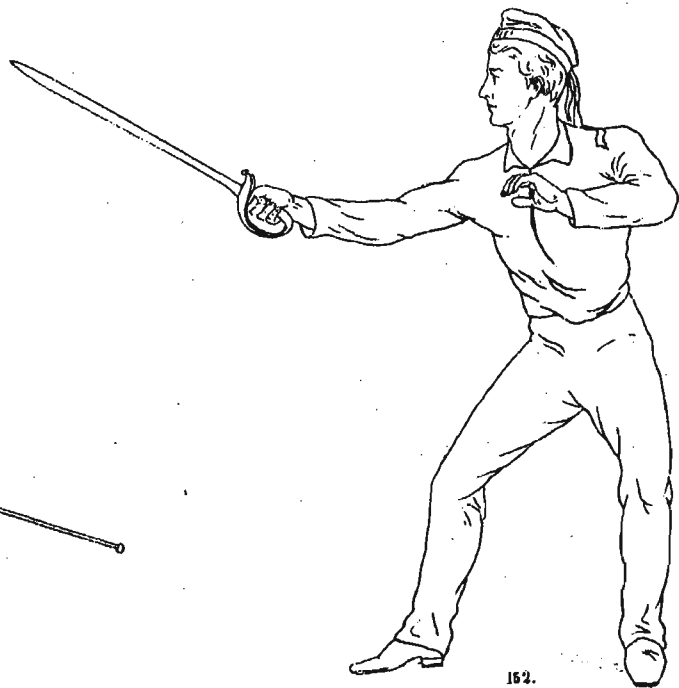
liga ljud, som vid hästars handterande användas, försöka att skrämma djuret och försvåra dess styrande, för att derigenom få tid till att ladda geväret, eller att på annat sätt komma åt ryttare och häst, alltid ihågkommande, att det är ryttaren, som skall göras oskadlig, antingen omedelbart eller medelbart.

Anm. Planen i detta reglemente är afsedd att gifva praktiskt bruk äfven för obetydlig grad af färdighet. För att nå större skicklighet såsom fäktare fordras mycket ihärdigt arbete. Den vanliga »ledfäktningen», som här hufvudsakligast blifvit framställd, är icke tillfyllestgörande. Det är ock nödvändigt att öfva fäktning enskildt för och mot skickliga instruktörer. Derigenom meddelas på bästa sätt förmåga och vana i allmänhet, att med snabbhet använda lämpliga rörelser och hugg af lagom omfång och af bästa riktning vid hvarje olika tillfälle.

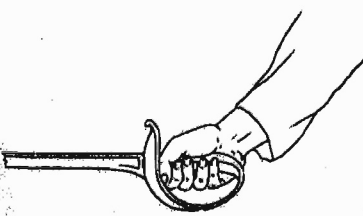
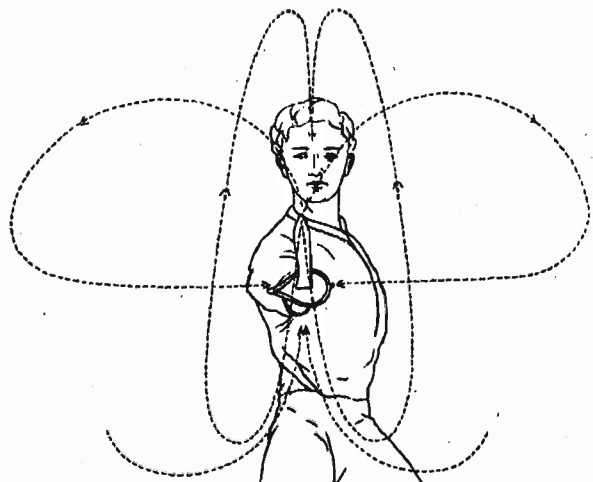
De vanligast förekommande felen under ledfäktning äro: att huggen riktas åt motståndarens vapen i stället för den blottade kroppsdelen, att mera än behöflig kraft nedlägges i huggen, hvarigenom de onödigtvis blifva stora och medföra blottor. Dessa fel rättas bäst under enskild fäktning, som derför bör förekomma i mån af tillgång på instruktörer.

Färdigställning (gevär mot sabel)

Färdigställning (sabel mot gevär)

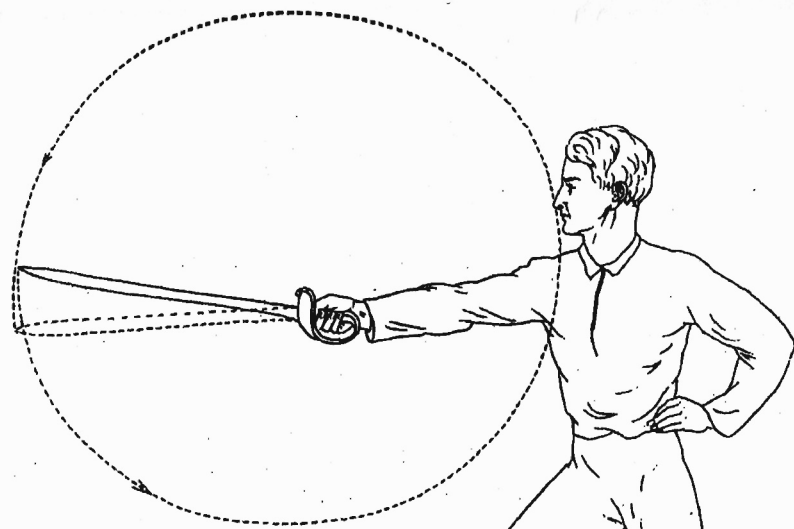

148, b.

148

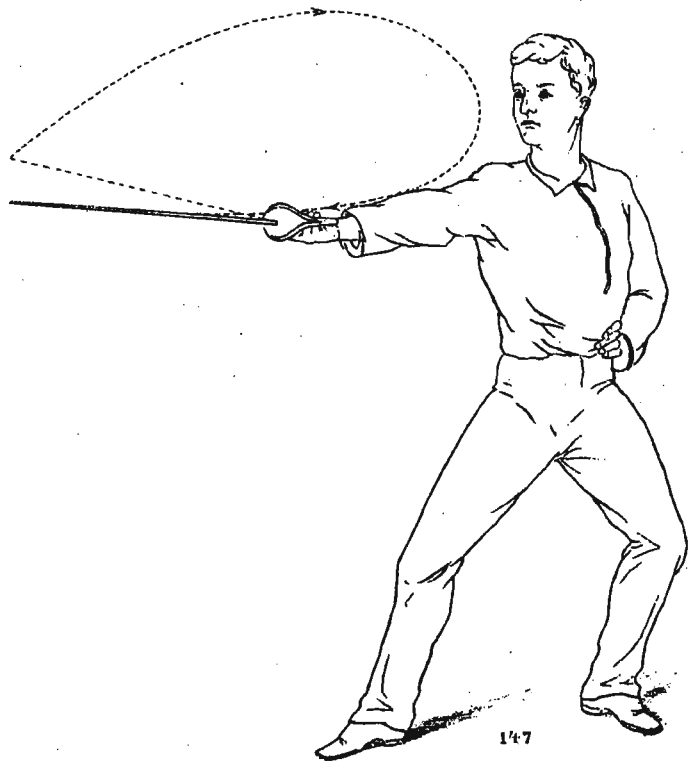
Sabelns fattande.

Färdig- eller Gardställning.

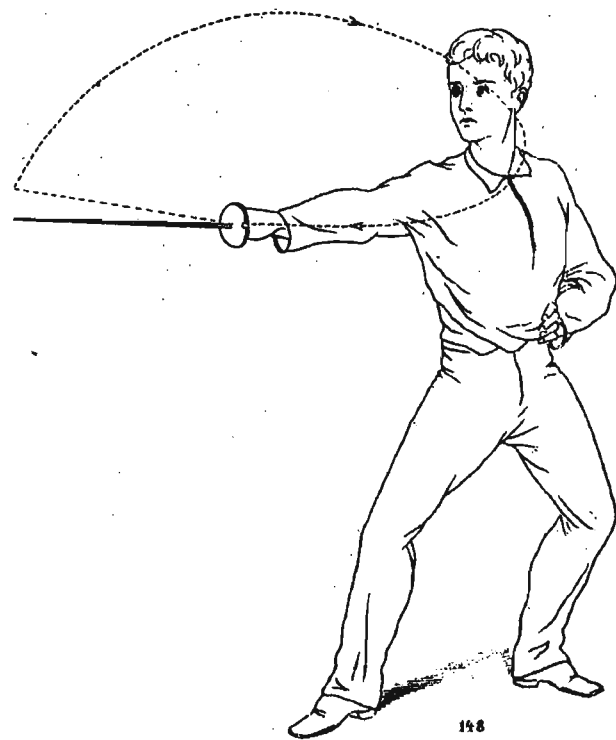

149

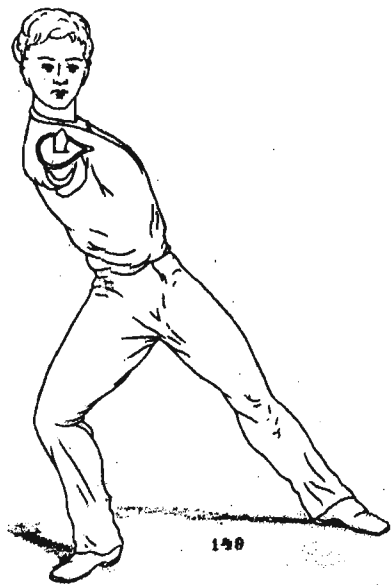
Ned inom hugg (Prim inom).

Inhugg (Quart).

Uthugg (Terz).

Utfall inåt.

Utfall utåt.